

Päiväys
02.11.2023

Diaarinumero
489/03.04.04.04.19/2022

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa ilmoitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

02.11.2023

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **09.11.2023**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 02.11.2023 nro 1385/2023, valitus ympäristönsuojelulain mukaisesta ilmoituspäätöksestä, Ympäristönsuojelulain 136 §:n mukainen pilaantuneen maaperän puhdistamista koskeva ilmoitus, Nokia.

Ilmoituksen tekijä

Nokian kaupunki

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **02.11.2023 – 11.12.2023** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **11.12.2023**.

02.11.2023

Dnro 489/03.04.04.04.19/2022

Asia Valitus ympäristönsuojelulain mukaisessa pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevassa ilmoitusasiassa

Muutoksenhakijat [REDACTED] ja hänen asiakirjoista ilmenevät 31 asiakumppaniaan

Ilmoituksen tekijä Nokian kaupunki

Päätös, johon on haettu muutosta

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Ympäristö ja Luonnonvarat -vastuualue 7.3.2022 PIRELY/20604/2021

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on tarkastanut Nokian kaupungissa, Viholan kaupunginosassa kiinteistöillä 586-14-88-1 ja 536-14-88-2 sijaitsevan vanhan saha-alueen pilaantunutta maaperää koskevan ilmoituksen ja hyväksynyt siinä esitetyn maaperän puhdistamisen seuraavin ehdoin:

Puhdistustavoitteet

1 Alueen maaperä tulee puhdistaa rakentamisen vaatimassa laajuudessa siten, että rakennettavilta lasten leikkipaikoilta sekä päällystämättömiltä piha-alueilta tulee poistaa metrin syvyyteen tulevan maanpinnan tasosta maa-ainekset, joiden haitta-ainepitoisuus ylittää valtioneuvoston asetuksen 214/2007 kynnysarvotason.

Lisäksi rakennettavan alueen maaperästä sekä viiden metrin etäisyydeltä tulevien rakennusten seinälinjasta tulee poistaa maa-ainekset, joiden haihtuvien orgaanisten yhdisteiden pitoisuus ylittää valtioneuvoston asetuksen 214/2007 kynnysarvotason.

Päällystettävien alueiden osalta alueen maaperä on puhdistettava vähintään metrin syvyyteen tulevan maanpinnan tasosta siten, että maaperän haitta-ainepitoisuus alittaa valtioneuvoston asetuksen 214/2007 alemman ohjearvotason.

Alueelle rakennettavat putki- ja johtokaivannot tulee täyttää pilaantumattomalla maa-aineksella ja pilaantuneet maa-ainekset tulee poistaa

valtionneuvoston asetuksen 214/2007 kynnysarvotasoon vähintään metrin etäisyydelle kunnallisteknisistä rakenteista.

Alueelta tulee poistaa jätteensekaiset maa-ainekset, jotka sisältävät jätettä yli 10 tilavuusprosenttia.

Rakennettavan alueen ja sen ympäristön maaperän haitta-ainepitoisuudet ja jätteen esiintyminen tulee selvittää lisätutkimuksilla siten, että maaperään puhdistamisen jälkeen mahdollisesti jäävien haitta-aineiden riskit alueen asukkaille ja ympäristölle pystytään luotettavasti arvioimaan.

Maa-ainesten käsittely, varastointi ja kuljettaminen

2 Kaivettujen maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee tutkia ennen niiden kuljettamista vastaanottoon. Maanäytteistä tulee analysoida valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaisten metallipitoisuuksien lisäksi, PAH-yhdisteiden ja PCDD/F-yhdisteiden sekä öljyhiilivety- ja haihtuvien yhdisteiden pitoisuuksia. Näytteet on otettava ja analysoitava siten, että kaivetun maa-aineksen haitta-ainepitoisuudet saadaan edustavasti selvitettyä.

3 Poistettavat pilaantuneet ja/tai jätteensekaiset maa-ainekset sekä kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältävät maa-ainekset, joita ei hyödynnetä määräyksen 5 mukaisesti, on toimitettava ominaisuuksiensa mukaisesti ensisijaisesti hyödynnettäviksi ja toissijaisesti loppukäsiteltäviksi vastaanottopaikkaan, jolla on lupa vastaanottaa kyseisiä maa-aineita.

4 Mikäli alueella on tarpeen välivarastoida haitta-ainepitoisia maa-aineita, tulee välivarastoinnin olla mahdollisimman lyhytaikaista. Välivarastoitava maa-aines ei saa sisältää helposti kulkeutuvia haitta-aineita. Välivarastoitava maa-aines on peitettävä, jos sääolosuhteet ovat sellaiset, että maa-ainekset voivat levitä tuulen tai sadevesien mukana.

5 Kaivantojen täytöissä voidaan hyödyntää alueelta kaivettavia maa-aineita, joiden haitta-ainepitoisuudet eivät ylitä määräyksen 1 mukaisia puhdistustavoitteita. Hyödynnettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee selvittää edustavan näytteenoton avulla ennen maa-ainesten hyödyntämistä. Kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältävien maiden hyödyntämispaikat ja -määrät tulee dokumentoida ja merkitä kiinteistöjä koskeviin asiakirjoihin.

6 Työnaikainen maankaivu ja liikenne on toteutettava siten, ettei niistä aiheudu pöly- tai meluhaittoja. Pilaantunut maa-aines on peitettävä kuljetuksen ajaksi. Pilaantuneiden maa-ainesten kuljetuksista on laadittava siirtoasiakirjat, joista tulee ilmetä jätelain 121 §:n edellyttämät tiedot. Siirtoasiakirjat on oltava mukana kuljetuksen aikana ja se on luovutettava jätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirjoja on säilytettävä kolme vuotta. Jätteen saa antaa kuljetettavaksi vain jätehuoltorekisteriin hyväksytyille toiminnanharjoittajalle.

Kaivantovesien käsittely

7 Pinta- ja hulevesien pääsy alueelle kaivettuihin kaivantoihin tulee estää. Mikäli kaivantoon kertyy vettä, on sen haitta-ainepitoisuudet selvitettävä ennen kuin vedet johdetaan pois. Vedestä on analysoitava vähintään maaperätutkimuksissa todetut haitta-aineet.

Vettä ei saa johtaa maastoon tai hulevesiviemäriin, mikäli vedessä havaitaan haitta-aineita, joiden pitoisuudet ylittävät valtioneuvoston asetuksen 1022/2006 liitteen 1 mukaiset ympäristölaatunormit. Veden johtamisesta jätevesiviemäriin tulee sopia vesilaitoksen kanssa hyvissä ajoin ennen veden johtamista.

Mikäli kaivantoihin kertynyttä vettä ei voida ominaisuuksien vuoksi johtaa sellaisenaan jätevesiviemäriin, on se poistettava esimerkiksi imuautolla tai puhdistettava paikan päällä tarkoitukseen soveltuvalla laitteistolla, jonka käytön Pirkanmaan ELY-keskus on hyväksynyt.

Talteen otettu, haitta-aineita sisältävä vesi on toimitettava käsiteltäväksi laitokseen, jolla on lupa vastaanottaa kyseistä jätettä. Vaarallisen jätteen kuljetuksesta on tehtävä siirtoasiakirja jätelain 121 §:n mukaisesti.

Kaivualueen jäännöspitoisuudet

8 Kaivutyön lopuksi kaivantojen seinämistä ja pohjista tulee ottaa jäännöspitoisuusnäytteet. Ne on otettava niin, että kaivualueen maaperään jäävät haitta-ainepitoisuudet tulevat luotettavasti selvitettyiksi. Näytteistä on analysoitava laboratoriossa vähintään kyseisellä kaivualueella tehdyistä tutkimuksista todettujen haitta-aineiden pitoisuudet.

Riskinarviointi

9 Mikäli kiinteistöjen maaperään jää puhdistustyön jälkeen määräyksen 1 mukaisten puhdistustavoitteiden ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia tai mikäli syvemmälle maaperään (> 1 metri) jää maa-aineksia, joiden haitta-ainepitoisuus ylittää valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaisen ylemmän ohjearvotason, on maaperässä havaittujen haitta-aineiden vaikutuksista laadittava päivitetty riskinarvio.

Riskinarvio tulee liittää määräyksen 13 mukaiseen loppuraporttiin. Riskinarvioinnin perusteella Pirkanmaan ELY-keskus arvioi tarvittavat jatkotoimenpiteet.

Tiedottaminen, kirjanpito ja raportointi

10 Puhdistustyöhön on nimettävä henkilö, joka vastaa päätöksen määräysten noudattamisesta ja puhdistustyön valvonnasta. Kyseisen henkilön nimi ja yhteystiedot sekä puhdistamisen aloittamis- ja lopettamisajankohdat on ilmoitettava naapurikiinteistöille ja puhdistusalueen maanomistajalle sekä kirjallisesti Pirkanmaan ELY-keskukselle ja Nokian kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

11 Puhdistamisen aikana on pidettävä kirjaa näytteenotosta ja eri käsittelypaikkoihin toimitettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksista sekä pilaantuneiden maa-ainesten ja muiden jätejakeiden määristä ja sijoituskohdista.

12 Mikäli puhdistamisen aikana maaperässä havaitaan haitta-aineita, joita ei ole todettu alueella aiemmin tehdyissä tutkimuksissa tai havaitaan muita lähtötiedoista poikkeavia asioita, jotka voivat vaikuttaa mahdollisiin ympäristö- ja/tai terveysriskeihin, on kyseisistä havainnoista ilmoitettava viipymättä Pirkanmaan ELY-keskukselle.

13 Työn päätyttyä on laadittava loppuraportti, jossa on esitettävä ainakin seuraavat tiedot:

- puhdistetun alueen tunnistetiedot,
- puhdistuksen aloitus- ja lopetuspäivät sekä työn kokonaiskesto,
- yhteenvetotaulukko maanäytteiden kenttä- ja laboratorioanalyysien tuloksista,
- kartta, josta selviää, mistä kohdista ja miltä syvyyksiltä pilaantuneita ja kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältäviä maa-aineksia on poistettu, mille alueelle on jäänyt kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sekä jäännöspitoisuusnäytteiden sijainti
- selvitys alueen maaperään jääneiden haitta-aineiden mahdollisista ympäristö- ja terveysriskeistä
- poistettujen maa-ainesten sekä muiden jätejakeiden vastaanottopaikkojen tiedot ja niihin toimitetun jätteen ja maan kokonaismäärät sekä haitta-ainepitoisuudet,
- yhteenveto vesinäytteiden analyysituloksista ja pilaantuneen veden poistamisesta ja käsittelystä sekä
- arvio puhdistustyön lopputuloksesta sekä siihen liittyvät epävarmuustekijät.

Puhdistuksen loppuraportti on toimitettava tarkastettavaksi Pirkanmaan ELY-keskukselle sekä tiedoksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa puhdistuksen päättymisestä.

Valituksenalaisen päätöksen perusteluja

Määräys 1

Pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevassa ilmoituksessa esitetyt haitta-aineiden puhdistustavoitteet on pääosin katsottu riittäviksi ympäristö- ja terveysnäkökulmasta. Tavoitteet on asetettu riskinarvion ja maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (214/2007, PIMA-asetus) perusteella, eikä niitä ole tarpeen ympäristönsuojelullisista syistä tiukentaa, muuten kuin alueen pintamaan puhdistustavoitteen osalta.

Ilmoituksessa esitetystä poiketen pintamaan puhdistustavoitteeksi on määrätty PIMA-asetuksen alempi ohjearvotaso kaikkien haitta-aineiden osalta metrin syvyyteen tulevan maanpinnan tasosta. ELY-keskus katsoo, että maaperän pintakerroksen ollessa pilaantumaton pilaantuneen maa-aineksen tahaton

esiin kaivaminen on epätodennäköistä. Määräyksellä halutaan myös vähentää alueella liikkuvien henkilöiden altistumista maaperän pintakerroksen sisältämille haitta-aineille sekä haitta-aineiden kulkeutumista hulevesien mukana läheiseen vesistöön.

Alueelle rakennettavat putkikaivannot tulee täyttää puhtaalla maa-aineksella. Johtolinjoja varten on varattava riittävän leveä puhdas alue, jotta tulevaisuudessa verkostojen rakentamis- ja korjaustoissa vältetään kaivamasta pilaantuneita maa-aineita.

Liikenne- ja muiden päällystettyjen alueiden maaperään, yli metrin syvyyteen, on sallittu jätettäväksi korkeampia haitta-ainepitoisuuksia, koska maaperässä todetut metallit ja muut haitta-aineet ovat ilmoituksen liitteenä olleen raportin perusteella heikosti liukenevassa muodossa.

Ilmoituksen liitteenä olleessa riskinarviossa on tarkasteltu maaperän tavoitepitoisuuksia terveysperusteisten viitearvojen kautta, jotka ovat pääosin korkeampia kuin PIMA-asetuksen mukaiset ohjearvot.

Mikäli syvemmällä maaperässä (>1 metri) havaitaan pilaantunutta maa-ainesta, jonka haitta-ainepitoisuus ylittää PIMA-asetuksen ylemmän ohjearvotason, on siitä aiheutuvat ympäristö- ja terveysriskit arvioitava. ELY-keskus arvioi päivitetyn riskinarvioinnin perusteella maaperän puhdistustarpeen. Mikäli maaperässä todetaan suunnitelmista poikkeavia haitta-aineita tai niiden pitoisuuksia, on riskinarviota päivitettävä myös tältä osin.

Alueen maaperässä on todettu paikoin muun muassa dioksiinien ja furaanien kohonneita pitoisuuksia, mutta niiden esiintymistä alueen maaperässä ei ole tutkittu kattavasti. Rakennettavan alueen maaperän haitta-ainepitoisuus ja jätteen esiintyminen tulee selvittää ja rajata lisätutkimuksilla, jotta alueen pilaantuneisuus ja jätteen esiintyminen saadaan luotettavasti kartoitettua ja riskit arvioitua.

Määräys 8

Jäännöspitoisuusnäytteiden avulla varmistetaan puhdistustavoitteiden saavuttaminen sekä saadaan tieto maaperään kaivujen jälkeen jäävistä haitta-ainepitoisuuksista.

Määräys 9

Mikäli kiinteistön maaperään jää puhdistamisen jälkeen puhdistustavoitteen ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia, on niiden mahdollisia riskejä edellytetty arvioimaan riskinarvioinnin avulla, jotta valvova viranomainen pystyy arvioimaan tarvittavat jatkotoimenpiteet.

Määräykset 10–13

Pilaantuneiden maiden puhdistamista koskeva tiedottaminen, puhdistamisen aikainen kirjanpito ja puhdistamisen raportointi ovat tarpeen viranomaisvalvonnan kannalta.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Muutoksenhakijoiden on katsottava vaatineen valituksenalaiseen päätökseen muutosta siten, että alueelta selvitetään ja puhdistetaan kaikki pilaantunut maa-aines. Valituksessa on todettu muun ohella seuraavaa:

Nokian kaupunki on toiminut vastuuttomasti kaavahankkeessa, salatessaan alueen alkuperäisen käytön. Alue on toiminut kaatopaikkana. Kaupunki on puhunut vain puiden kuivauspaikasta.

Alueelle on ajettu aikaisemmin Häpesuon kaatopaikan kaltaisia jätteitä, joita nykyään ajetaan Viholaan. Alueella toimineita työntekijöitä sekä perheenjäseniä on sairastunut alueen saasteiden vuoksi. Alueelle on ajettu jätteitä huomattavasti syvemmälle kuin tutkimuksia on tehty (3–5 metriä). Löytyy vielä ihmisiä, jotka tietävät alueelle upotetun maali- ja myrkkytynnyreitä muun muassa paperitehtaalta.

On epäselvää, poistetaanko maat pohjasyvyyteen (kaivuutasen alapuolelta). Pitää toimia kuten Häpesuon tapauksessa Yrittäjäkadulla Nokialla. Paikalla, jossa sijaisi samanlaisia kaatopaikkajätteitä, on puhdistettu koko alue pohjia myöten, eikä vain talojen pohjalta. Näin tulisi toimia myös asuinkäyttöön tarkoitettulla alueella. Lasten leikkipaikkojen ynnä muiden paikkojen alta poistetaan metrin verran maata. Tämä on vastuutonta.

Kaupunki on ohittanut muun muassa omakotitaloyhdistyksen ynnä muiden valitukset kaavasta. Omakotiyhdistys on ollut huolissaan liikenneturvallisuudesta, vapaa-ajanvietto- ja virkistysmahdollisuuksista, rakentamisen tiivyydestä sekä päiväkotit- ja koulupalvelujen riittävydestä. Paratiisikadun puistoalueen (rakentamaton hotellikiinteistön osa) tulisi jäädä edelleen käytettäväksi puistona. Omakotitalovaltaiseksi mielletty Viholan kaupunginosa tulisi säilyttää sellaisena. Melusaaste on ollut myös esillä. Kaupunkikehityslautakunnan ei tulisi edistää Paratiisikadun puiston täydennysrakentamista. Viholan kaatopaikasta on ilmoitettu kaupungille, mutta kaupunki ei ole noteerannut asiaa. Ihmisten tekemiin lausuntoihin ei ole otettu kantaa. Kyseessä on alueen ainoa kunnollinen ja monipuolinen liikunta-alue ympäri vuoden. Alue olisi hyvä säilyttää koskemattomana, jotta myrkyt eivät pääse leviämään.

Maanäytteet on otettu kummun ympäriltä olevilta alueilta, ei maakummulta. Kaupungin tutkimukset ovat olleet heikkoja ja pääasiallisesti kuoppakaivauksia (3 metriä). Tutkimukset pitää ulottaa huomattavasti syvemmälle.

Salaojakaivoista tulisi tarkkailla ennen rakentamista, onko jäteaineita vielä olemassa. Vesi kulkeutuu vaakasuoraan ja on olemassa riski sen joutumisesta jo saastuneeseen virtaan samoin kuin puhtaalle alueelle.

Ihmiset uivat ranta-alueella laiturilta käsin jopa talviaikaan. Saastuneisuuden takia tulee laittaa kyltti uimakiellosta. Alapuolella rannalla olevista asunnoista käydään virrassa uimassa. Isommat alukset nostavat virran pohjasta sedimenttejä ylös. Virtaan on laskettu aikoinaan happeja tehtailta.

Naapurikortteliin Viholankadulle on rakennettu neljä kerrostaloa. Muutoksenhakijat ovat huolissaan ihmisten terveydestä naapurikorttelissa. Maa-ainetta on poistettu vain talojen alta. Pohjat on paalutettu, jolloin vesi on noussut ylös tuoden mahdolliset myrkyt ylös. Alueella työskennelleet ihmiset ovat kertoneet alueen olleen syöpää aiheuttavien myrkkypapereiden hautapaikka. On syytä ulottaa uudet maaperätutkimukset myös sinne.

Alueella on kerrottu olevan häviämättömiä myrkyjä eikä alueeseen saisi koskea, että se pysyisi rauhallisena. Kaivettaessa myrkyt leviäisivät ympäristöön. Häviämättömät myrkyt kulkeutuvat ihmisiin esimerkiksi kalojen kautta.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on lausunnossaan todennut muun ohella seuraavaa:

Alueella, jota Pirkanmaan ELY-keskuksen antama päätös pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta koskee, on tehty useita maaperätutkimuksia sekä maaperän puhdistamistoimenpiteitä.

Tutkimuksissa on selvitetty pilaantuneen ja jätettä sisältävän alueen laajuutta ja pilaantuneen maa-aineksen kokonaismäärää sekä maaperän sisältämiä haitta-aineita ja niiden laatua. Muun muassa vuonna 2018 tehdyssä tutkimuksessa on otettu maanäytteitä kairaamalla 5–8 metrin syvyydestä. Alueelle on myös asennettu pohjavesiputkia, joista on tutkittu alueella esiintyvän pohjaveden laatua. Tutkimusraportti (Maaperän pilaantuneisuuden lisätutkimusraportti 3/13 Nokian satama 15.8.2018, Sitowise Oy) on sisältynyt liitteenä Pirkanmaan ELY-keskukselle jätettyyn ilmoitukseen pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta.

Tutkimuksista saatujen tietojen perusteella on laadittu riskinarvio, jossa on tarkasteltu maaperän sisältämien haitta-aineiden mahdollisia vaikutuksia alueen tulevassa käytössä. Tutkimukset ja niiden tulokset sekä kartat pilaantuneisuuden laajuudesta on esitetty ilmoituksen liitteenä olevassa kunnostuksen yleissuunnitelmassa. Riskinarvioinnin tulosten perusteella on laadittu puhdistustarpeen arviointi ja puhdistussuunnitelma, jossa on esitetty maaperän puhdistamiselle tavoitetaso alueen tuleva käyttötarkoitus huomioiden.

Ilmoituksen liitteenä olevan suunnitelman mukaisesti alueella tullaan suorittamaan lisätutkimuksia ennen varsinaisen kaivutyön aloittamista sekä sen aikana. Kuten ilmoituksen liitteenä olevassa suunnitelmassa on todettu, tarkennettu tutkimussuunnitelma on tarkoitus laatia, kun rakennussuunnitelmat ovat valmistuneet.

Tarkentavat tutkimukset ajoitetaan usein puhdistustyön yhteyteen. Siten on mahdollista saada kattavampi kuva maa-aineksen laadusta ja jätetäytön esiintymisestä alueella. Maanäytteenotto kaivun yhteydessä on lisäksi kustannustehokkaampaa.

Päätöksessä on määrätty, että rakennettavan alueen ja sen ympäristön maaperän haitta-ainepitoisuudet ja jätteen esiintyminen tulee selvittää lisätutkimuksilla siten, että maaperään puhdistamisen jälkeen mahdollisesti jäävien haitta-aineiden riskit alueen asukkaille ja ympäristölle pystytään luotettavasti arvioimaan. Valituksessa esille tuotu huoli syvemmälle maaperään mahdollisesti sijoittuvista jätteistä selviää tutkimusten aikana.

Alueen puhdistustaso on määritetty riskinarvioinnin perusteella PIMA-asetuksen mukaisesti. Riskinarviointi on laadittu alueen tuleva käyttötarkoitus huomioiden. Siinä on tarkasteltu maaperän tavoitepitoisuuksia terveysperusteisten viitearvojen kautta, jotka ovat pääosin korkeampia kuin PIMA-asetuksen mukaiset ohjearvot.

Riskinarvioinnissa on tarkasteltu alueen haitta-aineiden kulkeutumis- ja altistusreitit ympäristö ja tuleva käyttötarkoitus huomioiden. Haitta-aineille voi tyypillisesti altistua suoran tai välillisen ihokosketuksen välityksellä, maata nielemällä ja ruuansulatuskanavan kautta, haitta-ainepitoista pölyä hengittämällä tai ravinnon välityksellä. Haitta-aineet voivat kulkeutua pinta- tai pohjaveden, pölyävän maan mukana tai kaasufaasina ilmassa.

Riskinarvioinnin perusteella haitta-aineiden kulkeutumista ei tapahdu pintavaluntana tai pölyn mukana tulevassa käytössä, koska haitta-aineet poistetaan maan pintakerroksesta vähintään metrin syvyyteen ja/tai ne tulevat lisäksi sijaitsemaan pintarakenteen (asfaltti/laatoitus) alapuolella.

Myös vajo- ja pohjaveden muodostuminen tulee olemaan vähäistä rakennetulla alueella. Päällystämättömillä alueilla haitta-aineita voi liueta pieniä määriä vajo- ja pohjaveteen myös maaperän syvemmistä kerroksista. Pohja- ja vajoveden mukana kulkeutuminen arvioidaan kuitenkin merkityksettömän pieneksi, koska alueella todetut haitta-aineet ovat kulkeutumattomia tai hyvin niukkaliukoisia. Alueella muodostuva hulevesi tulee olemaan puhdasta sade- ja sulamisvettä, joka johdetaan pois alueelta. Alueen puhdistamisen jälkeen maaperässä olevien haitta-aineiden määrä tulee puhdistamisen myötä vähenemään merkittävästi.

Lähin luokiteltu pohjavesialue (Maatialanharju 0453601 A, 1-luokka) sijaitsee kohteesta 800 metriä pohjoiseen, eikä pohjaveden pilaantumisen ole katsottu olevan tässä tapauksessa merkittävä riski.

Alueella todetut haitta-aineet eivät ole haihtuvia, eivätkä siten voi aiheuttaa altistumista ilman välityksellä. Todetut haitta-aineet eivät myöskään läpäise vesijohtomateriaaleja, joten ne eivät kulkeudu talousveteen.

Paratiisirantaan ei ole suunniteltu uimarantakäyttöä, joten ihmisten altistumista sedimentin tai pintaveden kautta ei merkittävästi tapahdu. Sedimentissä todettujen PAH-yhdisteiden pitoisuuksien ei ole katsottu aiheuttavan myöskään ekologista riskiä, niiden alhaisen pitoisuuden vuoksi.

Riskinarvioinnin perusteella haitta-aineiden ei katsota aiheuttavan merkittävää kulkeutumisriskiä tulevassa maankäytössä.

Riskinarviointi on laadittu asianmukaisesti ja siinä esitetyt johtopäätökset on perusteltu riittävällä tavalla. Näin ollen Pirkanmaan ELY-keskus on katsonut, että pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevassa ilmoituksessa esitetyt haitta-aineiden puhdistustavoitteet ovat olleet pääosin riittävät ympäristö- ja terveysnäkökulma huomioon ottaen. Ilmoituksessa esitetystä poiketen pintamaan puhdistustavoitteeksi on määrätty PIMA-asetuksen alempi ohjearvotaso kaikkien haitta-aineiden osalta metrin syvyyteen tulevan maanpinnan tasosta myös päällystetyillä alueilla.

Määräys on annettu, koska ELY-keskus on katsonut, että maaperän pintakerroksen ollessa pilaantumaton, pilaantuneen maa-aineksen tahaton esiin kaivaminen on epätodennäköistä. Määräyksellä haluttiin myös vähentää rakentamisen aikaista altistumista sekä haitta-aineiden kulkeutumista hulevesien mukana läheiseen vesistöön.

Ympäristötekniinen valvoja ohjaa kaivutyötä ennakkotutkimusten ja -tietojen, kunnostussuunnitelman sekä Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevan päätöksen mukaisesti.

Puhdistushankkeen ympäristötekniinen valvoja seuraa kaivun yhteydessä työmaalta mahdollisesti löytyviä haitta-aineita, jätteitä, rakenteita tai muuta normaalista poikkeavaa. Mikäli kaivualueella havaitaan aistinvaraisesti viitteitä pilaantuneisuudesta, otetaan maaperästä näytteet, joista tutkitaan haitta-ainepitoisuudet. Kenttähavaintojen ja -mittausten perusteella maa-ainekset lajitellaan ja kaivetut maa-ainekset ohjataan niiden ominaisuuksien mukaan oikeaan vastaanottopaikkaan.

Pirkanmaan ELY-keskuksen päätöksessä on otettu kantaa ja annettu määräys myös puhdistamisen aikaisesta tarkkailusta, jotta kaivun yhteydessä mahdollisesti esiintyvät haitta-aineet pystytään tunnistamaan ja poistamaan mahdollisimman nopeasti maaperästä siten, että ne eivät aiheuta ympäristön pilaantumista.

Mikäli alueella havaitaan haitta-aineita tai jätteitä, joita aiemmissa tutkimuksissa ei ole todettu (esimerkiksi haihtuvat orgaaniset yhdisteet), tutkitaan alueelta otetuista näytteistä tavallista laajempi analyysipaketti.

Mikäli alueella havaitaan jotakin aiemmista tutkimustuloksista tai suunnitelmista poikkeavaa, siitä tulee ilmoittaa välittömästi Pirkanmaan ELY-keskuksen valvovalle viranomaiselle, joka päättää tarvittavista jatkotoimenpiteistä.

Valituksessa ei ole esitetty sellaista tietoa tai väitteitä, joiden nojalla ELY-keskuksen päätös olisi virheellinen. Edellä kuvatulla tavalla päätöksessä on huomioitu myös valituksessa esille tuodut huolet ja epäselvyydet. Valittajien tyytymättömyys asian hoidossa kohdistuukin osaltaan Nokian kaupungin toimintaan, eikä nyt muutoksenhaun alaiseen asiaan.

Nokian kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on valituksesta antamassaan vastineessa todennut muun ohella seuraavaa:

Nokian sataman sekä Edenin alueen pilaantuneisuutta on selvitetty useaan otteeseen. Ensimmäiset tutkimukset on tehty 2000-luvun alussa. Niiden pohjalta Nokian satama-aluetta on kunnostettu ensimmäisen kerran. Kun alueen maankäytön muuttamista ryhdyttiin suunnittelemaan, Nokian kaupunki tilasi useita lisäselvityksiä SITO Oy:ltä vuosina 2017–2020. Näiden joukossa oli muun muassa Maaperän pilaantuneisuuden historia- ja perustietoselvitys, jossa toimintojen sijainnin selvittämiseen sahan toimintavuosina käytettiin useita eri ilmakuvia.

Huolimatta useista eri selvityksistä, joissa maaperän pilaantuneisuutta on tutkittu koekuopin, kairauksin, pohjavesinäyttein sekä sedimenttinäyttein, ei varmaa kokonaiskuvaa alueen pilaantuneisuudesta pystytäkään luotettavasti luomaan. Tämän vuoksi kunnostusta ohjaa paikan päällä ympäristötekniikan valvoja, joka seuraa pilaantuneisuutta jopa useilla sadoilla kenttämittarinäytteillä. Osa näytteistä lähetetään varmistustarkastuksiin laboratorioon.

Alueen asemakaava (12.10.2021) sisältää muun muassa seuraavan kaavamääräyksen:

”Alueella oleva ja mahdollisesti havaittava pilaantunut maa-aines tulee puhdistaa alle valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaisen alemman ohjearvon. Kortteleissa 98 ja 100 on maanrakennustöiden yhteydessä tutkimustarve. Korttelin tulee olla kokonaan puhdistettu ennen rakentamisen aloittamista.”

Määräys perustuu Nokian kaupungin maapoliittiseen ohjelmaan, jossa pilaantuneista maista kaavoituksen yhteydessä sanotaan muun muassa seuraavasti:

”2.9 Kaupunki asemakaavoittaa ensisijaisesti vain pilaantumattomia maita. Jos kaupunki maankäytön kehittämisen takia kaavoittaa maita, joissa on ollut pilaantuneisuutta, niin kaavoituksessa tulee määrätä, että ne ennen rakentamista puhdistetaan alle valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaisen alemman ohjearvon.”

”3.8 Kaupunki vastaanottaa vaihtamalla, ostamalla tahi muulla tavalla ensisijaisesti vain pilaantumattomia maita. Jos kaupunki maankäytön kehittämisen takia vastaanottaa maita, joissa on ollut pilaantuneisuutta, niin ne tulee olla puhdistettu alle valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaisen alemman ohjearvon. Kaupunki ei ota vastaan nuhraantuneita eikä puhdistamattomia maita eikä maita, joiden haitta-aineiden pitoisuus ylittää em. alemman ohjearvon.”

Maapoliittisesta ohjelmasta poikkeaminen vaatisi valtuustossa hyväksynnän. Tämän alueen maankäyttöä sekä puhdistamista suunniteltaessa ei maapoliittisesta ohjelmasta poikkeaminen ole ollut missään vaiheessa esillä.

_____ on varattu tilaisuus vastineen antamiseen. Vastinetta ei ole annettu.

Nokian kaupungin kaupunkikehityslautakunta on vastineessaan esittänyt, että valitus on hylättävä aiheettomana ja todennut lisäksi muun ohella seuraavaa:

Pilaantuneitten maitten puhdistamisilmoitus on kunnan päätöksenteon kannalta alueen maaperän puhdistamisen valmistelua. Pirkanmaan ELY-keskus on tehnyt siitä päätöksen Suomen lakien ja asetusten mukaisesti. Nokian kaupungin maapoliittinen ohjelma ei velvoita ELY-keskusta. Valituksessa kaavoitusta koskevat arvostelut eivät kuulu ELY-keskuksen valitusasiaan. Ne ratkaistaan maankäyttö- ja rakennuslain sääntelemän kaavaprosessin yhteydessä. Pirkanmaan ELY-keskuksen ja Nokian kaupungin ympäristövalvonnan lausuntoihin ei kaupungilla ole huomauttamista.

Maaperän kunnostamistyön hankinnassa kaupunki tulee tilaamaan sellaisen maaperän puhdistustason, joka täyttää ELY-keskuksen päätöksen, Nokian kaupungin maapoliittisen ohjelman sekä suunnitellun asemakaavan (sitten kun se on hyväksytty) vaatimukset. Lopullisesti yksityiskohtaiset maaperän puhdistamisen käytännön ratkaisut tehdään ELY-keskuksen viranomaisvalvonnassa puhdistustyömaalla.

Nokian kaupungin maapoliittinen ohjelma (Kv 18.6.2018 § 52) on kaupungin hallintojärjestelmässä strateginen linjaus. Nokian satama-alueen hyväksyntään menevässä kaavaehdotuksessa on määrätty alue puhdistettavaksi maapoliittisen ohjelman mukaiseen puhdistustasoon, joka vaatimus tulee voimaan, kun asemakaavamuutos on hyväksytty ja saanut lainvoiman.

Kaupungin tavoite maapoliittisen ohjelman linjauksessa on ollut, että maaperää myöhemminkään kaivettaessa vastaan ei tule alemman kynnsarvon ylittäviä maita. Yksityisen maanomistajan vastuulla oleva kunnostettavalle maa-alueelle on tulossa sama puhdistusvelvoite heti, kun alueen asemakaavamuutos on hyväksytty ja saanut lainvoiman. Ennen asemakaavan lainvoimaiseksi tuloa kaupungilla ei ole riittävän painavaa perustetta vaatia haluamaansa puhdistustasoa yksityiseltä maanomistajalta, koska heillä ei tällä hetkellä ole välitöntä maan puhdistamisvelvollisuutta. Velvollisuus astuu voimaan sitten kun asemakaavaehdotus saa lainvoiman ja sitä lähdetään toteuttamaan. Yksityinen kiinteistönomistaja on sitoutumassa edellä

mainittuun puhdistustasoon, kun hyväksyy alueelta laaditun maankäyttö- ja luovutussopimuksen.

Muutoksenhakijat ovat vastaselityksessään ehdottaneet alueen kaavoituksen perumista ainakin toistaiseksi, kunnes alueen todellinen tilanne on selvitetty. Kaavoitusta ja lausuntoja on tehty puutteellisilla ja väärillä tiedoilla. Nokian kaupunki rikkoo Suomen rakennusmääräyskokoelmaa 2018, rakenteiden lujuus ja vakaus, pohjarakenteiden suunnittelu. Muutoksenhakijat ovat vedonneet muun muassa terveyshaittoihin. Alue on ollut Nokian paperitehtaan kaatopaikkana. Vastaselitykseen liitettyjen karttakuvien perusteella alueen rantaviiva on muuttunut ja aluetta on täytetty huomattavasti. Alueelle ei tulisi rakentaa asuinrakennuksia. Ihmiset altistuvat myrkyille myös käydessään uimassa alueen rannassa. Virtaan pitää laittaa uimakielto. Alueelle läjitetyn kasan tutkiminen vasta kaivettaessa on terveysriski. Myrkylliset kaasut pääsevät ilmaan jo poistettaessa maata metrin verran esimerkiksi leikkipaikkojen kohdalta. Alueet tulisi puhdistaa pohjia myöten myös siitä syystä, että pohjavesiä on kaikkialla. Tuloksista näkyy päälle ajetun savikerroksen/kivien tutkiminen. Alle kymmenen metrin pohjatutkimukset eivät ole riittäviä. Paalutetulla alueella pohjatutkimukset pitää ulottaa paalujen alle.

██████████ on toimittanut lisäselvitystä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Sovellettuja oikeusohjeita

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Ympäristönsuojelulain 16 §:n mukaan maahan ei saa jättää tai päästää jätettä tai muuta ainetta taikka eliöitä tai pieneliöitä siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai muu niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun loukkaus (*maaperän pilaamiskielto*).

Ympäristönsuojelulain 17 §:n 1 momentin mukaan ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua, 2) toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi

aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää, tai 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (*pohjaveden pilaamiskielto*).

Ympäristönsuojelulain 133 §:n 1 momentin mukaan se, jonka toiminnasta on aiheutunut maaperän tai pohjaveden pilaantumista, on velvollinen puhdistamaan pilaantuneen maaperän ja pohjaveden (*pilaantunut alue*) siihen tilaan, ettei siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Saman pykälän 2 momentin mukaan, jos maaperän pilaantumisen aiheuttajaa ei saada selville tai täyttämään puhdistamisvelvollisuuttaan ja jos pilaantuminen on tapahtunut alueen haltijan suostumuksella tai hän on tiennyt tai hänen olisi pitänyt tietää alueen tila sitä hankkiessaan, on alueen haltijan puhdistettava alueen maaperä siltä osin kuin se ei ole ilmeisen kohtuutonta. Alueen haltija vastaa samoin edellytyksin myös pilaantuneen pohjaveden puhdistamisesta, jos pilaantuminen on johtunut kyseisen alueen maaperän pilaantumisesta.

Ympäristönsuojelulain 135 §:n 1 momentin mukaan, jos on aihetta epäillä maaperän tai pohjaveden pilaantumista, puhdistamisesta 133 §:n mukaan vastuussa olevan on selvitettävä alueen pilaantuneisuus ja puhdistamistarve. Selvitys on toimitettava valtion valvontaviranomaiselle.

Saman pykälän 3 momentin mukaan pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamistarpeen arvioinnissa on otettava huomioon pilaantuneen alueen, sen ympäristön ja pohjaveden nykyinen tai tuleva käyttö sekä pilaantumisesta terveydelle tai ympäristölle mahdollisesti aiheutuva vaara tai haitta.

Ympäristönsuojelulain 136 §:n 1 momentin mukaan maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä kaivetun maa-aineksen hyödyntämiseen kaivualueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle, jos puhdistaminen ei 4 luvun nojalla edellytä ympäristölupaa. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään 45 vuorokautta ennen puhdistamisen kannalta olennaisen työvaiheen aloittamista.

Saman pykälän 2 momentin mukaan valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Päätöksessä on annettava tarvittavat määräykset pilaantuneen alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista ja maa-aineksen hyödyntämisestä sekä tarkkailusta. Pilaantuneen alueen puhdistamisen on katettava toimet, jotka ovat tarpeen pilaavien aineiden poistamiseksi, vähentämiseksi, leviämisen estämiseksi tai hallitsemiseksi. Päätös on annettava tiedoksi ja siitä on tiedotettava noudattaen, mitä 85 §:ssä säädetään.

Jätelain 13 §:n 2 momentin mukaan jätteestä ja jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (214/2007, PIMA-asetus) 2 §:n 1 momentin mukaan maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnin on perustuttava arvioon maaperässä olevien haitallisten aineiden aiheuttamasta vaarasta tai haitasta terveydelle ja ympäristölle. Arvioinnissa on otettava huomioon 1) haitallisten aineiden pitoisuudet, kokonaismäärät, ominaisuudet, sijainti ja taustapitoisuudet maaperässä; *taustapitoisuudella* tarkoitetaan haitallisten aineiden luontaisesti tavanomaisia pitoisuuksia maaperässä tai sellaisia kohonneita pitoisuuksia, jotka esiintyvät pintamaassa laajalla alueella pilaantuneeksi epäillyn alueen ympäristössä, 2) pilaantuneeksi epäillyn alueen maaperä- ja pohjavesiolosuhteet sekä tekijät, jotka vaikuttavat haitallisten aineiden kulkeutumiseen ja leviämiseen alueella ja sen ulkopuolella, 3) pilaantuneeksi epäillyn alueen ja sen ympäristön tai pohjaveden nykyinen ja suunniteltu käyttötarkoitus, 4) mahdollisuus haitallisille aineille altistumiseen lyhyen ja pitkän ajan kuluessa, 5) altistumisen seurauksena terveydelle ja ympäristölle aiheutuvan haitan vakavuus ja todennäköisyys sekä haitallisten aineiden mahdolliset yhteisvaikutukset, 6) käytettävien tutkimustietojen ja muiden lähtötietojen sekä arviointimenetelmien epävarmuustekijät.

PIMA-asetuksen 3 §:n mukaan maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve on arvioitava, jos yhden tai useamman haitallisen aineen pitoisuus maaperässä ylittää tämän asetuksen liitteessä säädetyn kynnysarvon. Alueilla, joilla taustapitoisuus on kynnysarvoa korkeampi, arviointikynnyksenä pidetään taustapitoisuutta.

PIMA-asetuksen 4 §:n 1 momentin mukaan maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnissa on käytettävä apuna asetuksen liitteessä säädettyjä maaperän haitallisten aineiden ohjearvoja.

PIMA-asetuksen 5 §:n 1 momentin mukaan maaperän pilaantuneisuuden ja taustapitoisuuksien selvittämiseksi on otettava näytteitä, jotka edustavat hyvin tutkittavaa aluetta, sen maaperää ja pohjavettä.

Saman pykälän 2 momentin mukaan haitallisten aineiden tutkimusten tulee perustua standardoituihin tai niitä luotettavuudeltaan vastaaviin menetelmiin.

Asiassa saatua selvitystä

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on tarkastanut Nokian kaupungissa, Viholan kaupunginosassa kiinteistöillä 586-14-88-1 ja 536-14-88-2 sijaitsevan vanhan saha-alueen pilaantunutta maaperää koskevan Nokian kaupungin ilmoituksen ja hyväksynyt ilmoituksen päätöksestä ilmenevillä ehdoilla.

Nokian sataman ja kylpylän alueelle on asemakaavamuutoksen myötä suunniteltu asuinrakentamista. Alueella vuonna 2001 tehtyjen tutkimusten perusteella alueella on raskasmetalleja paikoin PIMA-asetuksen alemman ohjearvon ylittävinä pitoisuuksina. Kohteessa marraskuussa 2017 ja kesäkuussa 2018 tehtyjen maaperätutkimusten perusteella alueella on raskasmetalleja ohjearvojen ylittävinä pitoisuuksina sekä dioksiineja ja furaaneja kynnysarvon ylittävinä pitoisuuksina.

Alueen kiinteistöihin kohdistuu Maaperän tilan tietojärjestelmässä (Matti-järjestelmä) maankäyttörajoitteita, jolloin maankäytön muuttuessa alueella, tulee puhdistustarve arvioida uudestaan. Alueen rakentamisen yhteydessä joudutaan kaivamaan haitta-ainepitoista maa-ainesta.

Pilaantuneen maan kunnostamisilmoitukseen on liitetty kunnostuksen yleissuunnitelma (Sitowise Oy, 16.12.2021).

Yleissuunnitelman mukaan Sattulan saha on toiminut kohdekiinteistöllä noin 500 metriä luoteeseen 1940-luvulta 1980-luvulle saakka. Vuosien 1946 ja 1974 ilmakuvissa alue on ollut lähinnä tapulialuetta, jonne on alkuvaiheessa johtanut kiskot. Rantaviiva ei ole juurikaan muuttunut nykytilanteeseen verrattuna. On mahdollista, että suunnittelualueella on valutettu ja kuivatettu kyllästettyä puutavaraa.

Nykyään alueen länsiosassa on puistoalue ja venesatama. Puistoalueella on frisbeegolfrata sekä lasten leikkipuisto. Alueen itäosassa on kylpylähotelli ja sen asfaltoitu pysäköintialue. Paratiisikadun ja Nuijamiestien varressa sekä hotellin ja puistoalueen välisellä alueella on maakaapeleita. Suunnitelmassa mainitussa kohteen asemakaavassa kylpyläkiinteistö on merkitty liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (K) ja muut alueet satama-alueeksi (LS), puistoksi (VP), yleiseksi pysäköintialueeksi (LP) ja suojaviheralueeksi (EV). Kohteeseen on suunniteltu asuinrakentamista. Rakennusten kellarillisuudesta ei vielä ole tietoa. Kohteen naapurustossa on asuinkerrostaloja, pientaloja ja puistoaluetta.

Pilaantuneen maaperän puhdistamisilmoitukseen liitetyn maaperän kunnostuksen yleissuunnitelman (Sitowise Oy, 16.12.2021) mukaan Nokian satama- ja kylpyläalueen asemakaavamuutoksen myötä on suunnittelualue muuttumassa asuinkäyttöön (14. (Vihola) kaupunginosa, Nokian Satama- ja kylpyläalueen osan käyttötarkoituksen muutos ja rakennusoikeuden nosto osoitteessa Paratiisikatu 2). Nykyisen puistoalueen pohjois- ja eteläreunaan on suunniteltu asuinkerrostalojen korttelialue (AK), ja niiden väliin autopaikojen korttelialue kannen alle. Rannan puolelle on suunniteltu pihakatu ja puistoalueen koillisosaan katuaukio/tori. Kylpylähotellin kaakkoispuolella on suunniteltu pientalojen korttelialue (AP), joka rajautuu suunnittelualueen ulkopuolelle. Asemakaavamuutos on hyväksytty Nokian kaupunginvaltuustossa 15.5.2023.

Kiinteistön 536-14-88-1 etelärajalla on ympäristöstä erottuva täyttömäki. Muuten ympäröivä alue on kohtalaisen tasaista. Maanpinnan taso nousee hieman alueen itäpäässä. Kohteen maaperä on geologisen kartta-aineiston

(GTK) perusteella liejusavea. Alueella vuonna 2017 tehtyjen koekuoppatutkimusten perusteella rannassa on hiekkamoreenia. Tutkimusten yhteydessä tuli noin metrin syvyydessä maaperässä vastaan lohkareita ja vedenpinta. Kauempana rannasta maaperä on silttiä ja savea.

Yleissuunnitelmassa on esitetty 80 m mpy:n korkeuskäyrän muutos kohteessa vuosien 1961 ja 1975 välillä. Yleissuunnitelmassa on todettu olevan mahdollista, että kylpylän nykyisen läntisen parkkipaikan kohdalle on tuotu jonkin verran täyttömaata. Pyhäjärven vedenpinnan tasoksi on ilmoitettu 75,82–77,37 m mpy.

Lähin luokiteltu pohjavesialue (Maatialanharju 0453601 A, 1-luokka) sijaitsee kohteesta 800 metriä pohjoiseen. Kohteen lähiympäristössä ei tiettävästi ole yksityistä talousvedenottoa. Kohde rajoittuu Pyhäjärven Putaanvirtaan. Pinnoitettujen alueiden hulevedet johdetaan todennäköisesti Pyhäjärveen. Pinnoittamattomilla alueilla muodostuva pohjavesi on todennäköisesti hydraulisesti yhteydessä Pyhäjärven veteen. Alueelle on asennettu kaksi pohjavesiputkea. Asennuksen yhteydessä mitattu pohjaveden pinnan taso on ollut putkessa PVP1 +77,62 ja putkessa PVP2 +78,48 (N₂₀₀₀).

Tarkasteltava alue muutetaan asuinkäyttöön, joten kohteen maankäyttö luokitellaan herkäksi. Kohteeseen on suunniteltu pinnoittamattomia leikki- ja oleskelualueita, kerrostaloja, pysäköintialuetta kannen alle ja pinnoitettuja kulkuväyliä ja oleskelualueita. Lisäksi kohde sijoittuu järven rantaan. Rantaan ei ole suunniteltu uimapaikkaa.

Kohteessa on todettu PIMA-asetuksen kynnysarvotason ylittävinä pitoisuuksina metalleja (antimoni, arseeni, kadmium, koboltti, kromi, kupari, lyijy, nikkeli, sinkki ja vanadiini) sekä dioksiineja ja furaaneja (PCDD/F-yhdisteet). Yhdistetystä järvisedimenttinäytteestä SED1+2 on todettu bentso(a)pyreeniä ja fluoranteenia (PAH-yhdisteitä) PIMA-asetuksen mukaisen kynnysarvon ylittävänä pitoisuutena.

Pohjavedessä pohjavesiputkessa PVP1 on todettu kohonnut öljypitoisuus C21-C40, 0,63 mg/l. Pitoisuus on tutkimusraportin mukaan mahdollisesti peräisin alueella sijainneelta venetankkausasemalta tai alueella seisoneista autoista. Jos otetaan huomioon, että pitoisuus on muodostunut raskaista öljyjakeista, voidaan sitä pitää vähäisenä, eikä öljyhiilivetyjä ole valittu suunnitelmassa kriittisiksi aineiksi.

Yleissuunnitelman mukaan haitta-aineet voivat kulkeutua etäämmälle esiintymisalueeltansa tyypillisesti pinta- tai pohjaveden mukana, pölyävän maan mukana tai kaasufaasina ilmassa. Pintavaluntana ja pölyn mukana kulkeutumista ei tapahdu tulevassa käytössä, sillä pintamaassa olevat haitta-aineet tulevat olemaan pintarakenteen (asfaltti/laatoitus) alapuolella. Myös vajo- ja pohjaveden muodostuminen tulee olemaan vähäistä rakennetulla alueella. Haitta-aineita voi liueta vajo- ja pohjaveteen pieniä määriä. Alueella on paikoin todettu savea, joka pidättää haitta-aineita tehokkaasti. Pohjaveden haitta-ainepitoisuudet arvioidaan merkityksettömän pieniksi, koska alueella todetut haitta-aineet ovat kulkeutumattomia tai hyvin niukkaliukoisia. Alueella

muodostuva hulevesi tulee olemaan puhdasta sade- ja sulamisvettä. Alueella muodostuvat hule- ja pohjavedet johtuvat läheiseen Pyhäjärveen. Haitta-aineiden vähäinen kulkeutuminen Pyhäjärven suuntaan on mahdollista. Kyseessä olevalla kohdalla on kuitenkin eroosiopohjaa ja melko kova virtaus, joten mahdollisesti kulkeutuvat haitta-aineet sekoittuvat suuriin vesimassoihin ja pitoisuudet laimenevat nopeasti merkityksettömiksi järviympäristössä. Alueella todetut haitta-aineet eivät haihdu ilmaan. Todetut haitta-aineet eivät myöskään voi läpäistä vesijohtomateriaaleja ja kulkeutua sitä kautta talousveteen. Haitta-aineiden ei ole katsottu aiheuttavan merkittävää kulkeutumisriskiä tulevassa maankäytössä.

Haitta-aineille voi tyypillisesti altistua suoran tai välillisen ihokosketuksen välityksellä, maata nielemällä ja ruuansulatuskanavan kautta, haitta-ainepitoista pölyä hengittämällä tai ravinnon välityksellä. Haitta-ainepitoinen maa-aines tulee olemaan pintarakenteen alapuolella tai vähintään metrin syvyydellä leikki- ja oleskelualueiden maanpinnasta. Mikäli alueella kasvatetaan ravintokasveja, tulee niiden veden ja ravinteiden otto tapahtumaan pääasiassa pilaantumattomasta pintakerroksesta (0...1 metriä), jolloin kasvien ja kasvinsyöjien altistuminen on merkityksetöntä.

Paratiisirantaan ei ole suunniteltu uimarantakäyttöä, joten ihmisten altistumista sedimentin tai pintaveden kautta ei merkittävästi tapahdu. Sedimentissä todetut PAH-yhdistepitoisuudet ovat maltillisia, eikä niiden ole katsottu aiheuttavan ekologista riskiä.

Ihmiset tai eliöstö eivät voi altistua alueen haitta-aineille merkittävästi (jatkuvasti ja pitkäkestoisesti). Ainoastaan maaperäeliöt voivat altistua yli metrin syvyydessä oleville haitta-aineille.

Korkeimmat todetut antimoni- ja lyijypitoisuudet ylittävät terveysperustein asetetun suurimman hyväksyttävän pitoisuuden. Korkein lyijy- ja antimonipitoisuus on todettu pisteessä KP7 1–2 m (v. 2018), tasolla +78,4...79,4. Tutkimuspiste on Paratiisitorin alueella, jossa maa-ainekset tullaan poistamaan noin tasolle +78 asti ja alue pinnoitetaan. Myös pisteessä KP7 0,5-1 m (2001) on todettu asuinkäytössä olevan pientaloalueen maaperässä suurinta hyväksyttävää pitoisuutta kuvaavan SHP_{ter}-arvon ylittävä lyijypitoisuus Paratiisirannan alueella tasolla +78...78,5. Alueen maa-ainekset tullaan poistamaan noin tasolle +78 ja alue pinnoitetaan.

Monet todetuista enimmäispitoisuuksista ylittävät ekologisesti suurimman hyväksyttävän pitoisuuden. Tulevassa käytössä haitta-aineille voivat altistua lähinnä maaperäeliöt yli 1 metrin syvyydellä, joten riskin ei katsota olevan merkittävä.

Haitta-aineiden ei katsota aiheuttavan merkittävää terveys- tai ekologista riskiä tulevassa maankäytössä.

Kohteessa on tutkittu kattavasti sahatoiminnan mahdolliset riskialueet. Haitta-ainepitoisten ja jätteellisten alueiden rajaukseen liittyy epävarmuuksia. Alueella tehtävien maanrakennustöiden yhteydessä tullaan kuitenkin

selvittämään kaivettavien ja alueelle jäävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksia systemaattisesti ja kattavasti.

Kohteen kunnostustarve on arvioitu kohdekohtaiset tekijät huomioivalla riskinarviolla. Riskinarviossa on huomioitu tuleva käyttö asuinalueena. Kohteella ei ole todettu olevan riskiperusteista kunnostustarvetta.

Haitta-ainepitoisuudet ja jätteet on todettu alueilla, joilla tullaan tekemään rakentamiseen liittyviä kaivutöitä. Maaperä kunnostetaan kaivutyön yhteydessä niiltä osin, kuin haitta-ainepitoisuuksia todetaan. Kunnostustavoitteeksi on ehdotettu tutkimuksissa todettujen haitta-ainepitoisten maa-ainesten poistamista rakentamisen vaatimassa laajuudessa. Lisäksi on ehdotettu, että kohteen maaperälle ei aseteta numeerisia kunnostustavoitteita rakennusten alueelle ja pinnoitetuille alueille PIMA-asetuksen mukaisten metallien ja PCDD/F-yhdisteiden osalta. Rakennusten alueelle esitetään orgaanisten haihtuvien yhdisteiden osalta kunnostustavoitteiksi kynnysarvotaso. Leikkipaikoilla ja päällystämättömillä alueilla kunnostustavoitteeksi esitetään, että pintamaan (0...1 metriä) haitta-ainepitoisuudet alittavat PIMA-asetuksen 214/2007 kynnysarvot. Talousvesilinjakaivannoissa esitetään käytettäväksi täyttömassoja, joissa ei ole kynnysarvotason ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia.

Kohteen maaperässä voi kunnostuksen jälkeen olla PIMA-asetuksen kynnysarvot ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia. Alueella on silloin voimassa maa-ainesten ja maankäyttörajoite. Alueen on katsottu kuitenkin riskinarvion perusteella soveltuvan asuinkäyttöön.

Kohteella tullaan tekemään rakentamiseen liittyviä kaivutöitä, joten kunnostusmenetelmä on kaivutöiden vuoksi massanvaihto. Massanvaihdossa haitta-ainepitoiset maa-ainekset poistetaan kaivamalla ja kaivannot täytetään pilaantumattomilla maa-aineksilla. Alueen rakentaminen, etenkin pysäköintialue kannen alla, vaatii suhteellisen suuria maa-ainesten kaivuja. Alueelta leikattavia massoja ei pääosin korvata alueelle tuotavilla pilaantumattomilla massoilla, vaan alueen maakerrospaksuus pienenee.

Rakentamisen yhteydessä voidaan joutua jatkamaan kaivua laajemmalle, kuin rakennussuunnitelmissa, mikäli kaivannon ulkopuolelle jatkuu selvästi jätteinen (puru/koksi) kerros tulevan maanpinnan tasolla (0...1 metriä) tai päällystämättömäksi jäävillä tai leikkialueilla todetaan PIMA-asetuksen kynnysarvotason ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia. Alueen maaperän jätteisyyttä ja haitta-ainepitoisuuksia seurataan rakennustöiden aikana ympäristötekniikan valvojan toimesta.

Ennen kunnostusta ja kunnostuksen aikana massoista tehdään lisäanalyysyjä laboratorioissa haitta-ainepitoisuuksien tarkentamiseksi ja massojen vastaanottopaikojen määrittelyä varten. Maa-aineksia tutkitaan ennakkoon kaivinkoneella tehtävistä koekuopista massanvaihtoalueella ja/tai ottamalla kohteessa kasalta näytteitä.

Tutkimukset suunnitellaan, kun rakennussuunnitelmat ovat valmistuneet. Tutkimuksissa selvitetään harkinnan mukaan kaivettavan maa-aineksen metalli (PIMA-asetuksen mukainen lista), PAH-yhdiste-, PCDD/F-yhdiste-, öljyhiilivety- ja haihtuvien yhdisteiden pitoisuuksia.

Maa-ainekset, joiden haitta-ainepitoisuudet ylittävät PIMA-asetuksen kynnys- tai ohjearvot, toimitetaan luvanvaraiseen vastaanottoaikkaan. Kaivutyö tehdään rakennustöiden vaatimassa laajuudessa.

Mikäli kaivualueen seinämiin tai pohjaan jää PIMA-asetuksen alemmat ohjearvot ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia, asennetaan niihin huomioverkko tai eriste. Eriste asennetaan, mikäli maaperään jää kulkeutuvia haitta-aineita. Muutoin käytetään huomioverkkoa.

Oikeudellinen arviointi

Asiassa on muutoksenhakijoiden valituksen johdosta ratkaistavana kysymys siitä, onko Pirkanmaan ELY-keskus voinut valituksenalaisella päätöksellään hyväksyä Nokian kaupungin pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevan ilmoituksen päätöksestä ilmenevin määräyksin. Kaavoitusprosessiin liittyvät seikat sekä muita kuin valituksenalaisessa päätöksessä kyseessä olevia alueita koskevat puhdistusvaatimukset eivät kuulu nyt käsiteltävänä olevaan ilmoituspäätöstä koskevaan asiaan, eikä niitä voida käsitellä tämän valituksen yhteydessä.

Maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnissa noudatetaan edellä mainittua PIMA-asetusta. Asetuksen 2 §:n 1 momentin mukaan maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnin on perustuttava kohdekohtaiseen arvioon maaperässä olevien haitallisten aineiden mahdollisesti aiheuttamasta vaarasta tai haitasta terveydelle ja ympäristölle eli niin sanottuun riskinarvioon. Asetuksen 2 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan puhdistustarpeen arvion ja haitallisten aineiden aiheuttaman vaaran arvioinnissa on otettava huomioon myös käytettävien tutkimustietojen ja muiden lähtötietojen epävarmuustekijät.

Kohteen kunnostusesitys perustuu PIMA-asetuksen edellyttämällä tavalla asiassa tehtyyn riskinarvioon, jossa on otettu huomioon asetuksen 2 §:n 1 momentissa mainitut seikat. Kunnostettavan alueen ympäristö on pääosin rakennettua asuinalueita, jossa ei ole maanrakennustarpeita. Asiassa saadun selvityksen mukaan alueen maaperä ei edistä haitta-aineiden leviämistä. Lähistöllä ei ole luokiteltuja pohjavesialueita tai tiedossa olevia talousvesikaivoja. Hallinto-oikeus katsoo, että kun otetaan huomioon kohdealueen käyttötarkoituksen muuttaminen kaavoituksella asuinalueeksi ja alueen luonne sekä muut riskiarviossa mainitut seikat, on ilmoitukseen perustuva kunnostaminen voitu lähtökohtaisesti rajata valituksenalaisesta päätöksestä ilmenevällä tavalla eikä päätöksessä ole tullut määrätä kunnostamisesta laajemmin.

Suunnitelmassa ja valituksenalaisen päätöksen määräyksissä on varmistettu, että puhdistustöistä aiheutuisi mahdollisimman vähän haittoja ja työt

kohdennettaisiin oikeisiin kohteisiin. Työnaikainen maankaivu ja liikenne on toteutettava siten, ettei niistä aiheudu pöly- tai meluhaittoja. Kaivutöiden valvoja (ympäristötekninen valvoja) ohjaa työtä kenttäanalyysimenetelmin ja osin myös laboratoriotestein. Mikäli puhdistustavoitteet eivät joltakin osin täyty tai yli metrin syvyyteen jää ylemmän ohjearvotason ylittäviä pitoisuuksia, tulee laatia päivitetty riskinarvio, jonka perusteella ELY-keskus arvioi jatkotoimenpiteiden tarpeen. Jäännöspitoisuusnäytteiden perusteella puhdistustyötä voidaan tarvittaessa jatkaa myös suunnitellun alueen ulkopuolelle, mikäli ELY-keskus arvioi sen tarpeelliseksi.

Lisäksi valituksenalaisessa päätöksessä on määrätty lisätutkimuksista, joiden avulla on tarkoitus saada kattavampi käsitys alueen pilaantuneisuudesta. Tutkimukset tehdään normaalin käytännön mukaisesti ennen puhdistustyön aloittamista sekä sen aikana. Haitta-ainepitoisten ja jätteellisten alueiden rajaukseen liittyy yleissuunnitelman mukaan epävarmuuksia. Hallinto-oikeus toteaa, että epävarmuustekijöitä ei voida tässä asiassa sulkea kokonaan pois etukäteen tehtävillä tutkimuksilla, vaan puhdistustyön aikana tehtävät tutkimukset ovat tarkoituksenmukainen tapa selvittää asiaa ja varmistaa kunnostuksen toteutuminen. Kohdealueella on tehty useita kunnostuksia ja maaperätutkimuksia. Ennen valituksenalaisen päätöksen tekemistä tehdyt tutkimukset ovat olleet riittäviä, kun otetaan huomioon, että muun muassa vuonna 2018 tehdyssä tutkimuksessa on otettu maanäytteitä kairaamalla 5–8 metrin syvyydestä.

Valituksenalaisessa päätöksessä on ilmoituksessa esitettyä tiukemmin määrätty pintamaan puhdistustavoitteeksi alempi ohjearvotaso kaikkien haitta-aineiden osalta metrin syvyyteen tulevan maanpinnan tasosta, myös päällystetyillä alueilla. Tiukennusta on perusteltu sattumanvaraisista kaivutöistä aiheutuvan riskin poistamisella. Lasten leikkipaikoilla sekä päällystämättömillä piha-alueilla puhdistustavoitteeksi metrin syvyyteen asti on määrätty esityksen mukaisesti kynnysarvotaso. Asiassa saadun selvityksen mukaan tutkimuksissa ei ole löydetty haihtuvia hiilivetyjä (VOC), jotka voisivat valituksessa esitetyllä tavalla kulkeutua maaperän huokosrakenteessa ylemmäs. Myös tältä osin asiaa seurataan kunnostustyön aikana, ja tarvittaessa riskinarviota tarkennetaan ja maa-ainesta voidaan määrätä vaihdettavaksi syvemmältäkin. Alueella pohjaveden kautta tapahtuva haitta-aineiden leviäminen ei ole merkittävää. Tieto maaperään jäävistä haitta-ainepitoisuuksista dokumentoidaan ja sen pohjalta tulevia maarakennustöitä voidaan ohjata.

Hallinto-oikeus katsoo, että asiassa saadun selvityksen perusteella yhden metrin puhdistussyvyyttä voidaan pitää lähtökohtaisesti riittävänä, ellei työnaikaisissa selvityksissä muuta tarvetta todeta. Valituksenalainen päätös on edellä mainituin perustein perustunut riittävään selvitykseen ja sisältänyt ympäristönsuojelulain 136 §:n tarkoittamat tarpeelliset määräykset pilaantuneen alueen puhdistamiseksi. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöstä ei näin ollen ole syytä muiltakaan osin valituksen johdosta muuttaa, ja hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Nokian kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Päätöksestä tiedottaminen

██████████ on viipymättä tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista asiakumppaneilleen. Jos hän tämän laiminlyö, hän on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli, kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **11.12.2023**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Arto Hietaniemi ja Maria Vapaavuori sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Petri Hiltunen.

Esittelijä Heidi Laakso

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu

[REDACTED] asiakumppaneineen, oikeudenkäyntimaksu 270 euroa

Osoite: [REDACTED]

(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)

Jäljennös, maksutta

[REDACTED]

Nokian kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Nokian kaupungin terveydensuojeluviranomainen

Nokian kaupunginhallitus

Nokian kaupungin kaupunkikehityslautakunta / Maankäyttö

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvaratLänsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto,
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedotVaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#